

A HANNOVERI EXPO-RÓL

Idén, 2000-ben az észak-német Hannover városa látta vendégül a világ egyik legrangosabb kiállítását, a Világkiállítást. A Debrecen nagyságú város vásárterülete 260 futballpálya (1,6 millió m²) méretű, ahol a világ 198 nemzete és nemzetközi szervezete öt hónapon át legkülönfélébb ötleteivel, pavilonba zárt (vagy félig-meddig nyitva hagyott) külön világával fogadja a látogatókat.

A sevillai után ismét „A” kategóriás kiállításról van szó, mely minden eddiginél gigantikusabb méretű. A mottó – *Ember-tér-művészet-technika: új világ keletkezik* – minden területen és témában visszaköszön, a négy alappillér köré csoportosított bármelyik bemutatót.

Az egyik pillér foglalja „egybe” az országok, illetve a nemzeti szervezetek kavalkádját. Egy másik pillér az úgynevezett témapark, mely tizenegy fontos és időszerű szociális, kulturális ill. ökológiai témát közelít meg sokféle oldalról, az embert mindig a középpontba állítva. Hogyan lehetséges az együttélés a Glóbuszon a 21. században? – szimulációk segítenek elképzelni a nem is olyan távoli jövőt.

A harmadik pillér egy komplex problémamegoldó „műhely”. Itt az elmúlt évek során a világ közel kétszáz országában feltárt és megoldott 770 problémát lehet végigkövetni. Mottó: Segíts a világon, jobb lesz neked is.

De persze nem csak nézelődni lehet, a legtöbb pavilon felkínálja az interaktivitás lehetőségét – érződik a 21. század közelsége. Számítógépek, nyomkodós képernyők, tévék, videók, multimédiás előadások és egyéb technikai performance-ok szinte mindenütt előfordulnak, a gazdagabb országokban pedig szinte uralják az imázst. Persze nem marad el a természeti környezet ill. a hagyományos életforma bemutatása, és a mindennapi kultúra helyi sajátosságaira a legtöbb ország nagy hangsúlyt fektet.

Egész nap sok helyszínen különböző országok kulturális programjai is hozzájárulnak az összkép még színesebbé tételéhez: reggeltől éjszakáig hallható-látható mindenféle tánc- film- színházi- és zenebemutató, vízi- és lézerparádé, felvonulás, valamint reprezentatív kulturális képviselőkkel lehet találkozni. Ez jelenti a negyedik pillért. Világok találkozája, a rendezvények által. Nemcsak az Expo Plaza várja attraktív előadásaival az érdeklődőket, de az ultramodern 2000 fős diszkó is, vagy a T-Digit nevű Deutsche Telekom-központ, mely mint egy információs központ mindenről mindenkinek tájékoztatást nyújt, aki idejét információgyűjtésre akarja használni.

Maga az első pillér (melyben akár egy hetet is el lehet járkalni), két nagyobb egységre van osztva: egy, főleg európai blokkra, ahol a magyar pavilon is áll (de néhány afrikai országé is, mint pl. Egyesült Arab Emírátságok vagy Jemen) és egy, a többi kontinens bemutató óriási területre. Névvél ellátott utcák tagolják az „ország-világot”, mintha csak egy kisvárosban kószálna az ember, ahol akár boltokba, vendéglőkbe és parkokba is betérhet, s tavak, szökőkutak frissítik a levegőt. Helyi tömegközlekedés ugyan nincs, de aki nagyon elfárad, napi 100 márkáért rollert bérelhet, vagy a hívogató sárga égi liftbe is beszállhat, amelyik szünet nélkül két vonalon közlekedik. Kívül pedig riksa-biciklik állnak startra készen, ha valaki nem akarna (vagy bírna) még a kerítésen kívül is gyalogni.

Az idegenvezetés az országokban több nyelven folyik, a helyi nyelv mellett a leginkább használt nyelvek az angol, a né-

met és a francia.

Most nézzünk néhány konkrét nemzeti pavilont!

Magyarország

A Vadász György tervezte magyar pavilon, mely két nyitott szárnyú (leginkább talán két egymás felé fordított tenyérre emlékeztető) faépület, nagy népszerűségnek örvend Expo-világszerte. A két karéj belső falán képernyők bújnak elő negyedóránként, és a zenés (Erdész Róbert) dokumentumfilm körképet ad országunkról. Az egyik faépületben tudósaink és felfedezőink illerve találmányaik láthatók, a másikban 1000 éves történelmünk mutatkozik be médiák és ötletes reprodukciók alapján. A fapavilon bejárata fölé egy-egy oszlopon ülő nő és férfi feszít egy bronzszalagot – ez a jelenet egy német párt arra ihletett, hogy a magyar pavilonban tartsa esküvőjét (mire ajándékba egy hetes magyarországi nászutat kaptak).

A norvégok

A csend és a robaj ellentétére épült a kis norvég pavilon, melynek bejárata mellett egy mini vízesés idézi meg az igazságot. Bent több termen át csend fogadja a betérőket, modern művészek alkotásai és a norvég tájak képei díszítik a falakat. A termekbe csoportosan lehet bejutni, és miután mindenki helyet foglalt és elcsendesedett, különféle természeti hangok, zajok hangzanak fel, kapcsolatot teremtve a modern művészek alkotásaival.

Egyesült Arab Emírátságok

Ez a gazdag olajkitermelő ország fantasztikusan bemutatja a modern technika és a még erősen hagyományörző életmód rá jellemző kettősségét. Míg a sivatagot idéző kővár udvarán a helyi kézműves-mesteremberek dolgoznak népviseletben (pl. hálófónók, homokkép-készítők vagy édességárusok), addig bent a legmodernebb multimédiás bemutatók fogadják az érdeklődők egyik legnépesebb táborát. Egy kerek moziterem animációs betétekkel tarkított dokumentumfilmje pedig hű képet ad az ország különböző, eltérő földrajzi, gazdasági és kulturájú területeiről.

Venezuela

A többszintes kúp alakú pavilont kívülről az országban tipikus növény- és állatvilág képviselői borítják illetve díszítik: halak, csigák, kagylók, hullók és színpompás kaktuszok, poszgasok. A csigalépcsőszerűen bejárható kis Venezuela halljában életnagyságú, műanyag emberformába tett fotók – helyi lakosok fogadják az embert. Különös, hogy mennyire különféle arcok, bőrszínek, nem egy egységes kinézetű nép (ahogy azt én esetleg elképzeltem volt). Az adatok és statisztikák jól megkomponált tablói váltakoznak emeleteken át növény- ill. állatvilág-bemutatókkal. A dzsungelt egy nagy festett kép helyettesíti, gyerekeknek szóló leírás illetve programok várják őket ott is.

Az ezerszínű „város”-ba minden szépsége ellenére nem érkezik elég látogató, ezt a belépők árának csökkentésével próbálják orvosolni.

Aki este hat után megy be, az megússza tizenöt márkából, a napi diákjegy 49, a felnőtt 69 DM. Nyitás: reggel kilenc órakor, az esti programok pedig éjjel egyig, kettőig is elhúzódhatnak.

Én azt mondom, Expoország nagyon sok érdekes élményt ad, és kreatív, sokoldalú problémamegközelítési módja mindenképp nagyon megkapó és lebilincselő. Másfél napos „tájékozódás” után szívesen visszamentem volna még egy hétre...